

de voor hem bestemde tekst pas vele dagen later – inmiddels had in elk geval Thijssen, zonder overleg te plegen met de OD, de Knokploegen of de LO (het Centraal Bureau van de LO bleef zelfs geheel onkundig van het bestaan van het telegram), laat staan met ‘andere hiervoor in aanmerking komende organisaties’, ja zelfs zonder overleg te plegen met zijn medeleden van de Raad van Verzet, op maandag 4 september het volgende telegram aan Londen gezonden¹: ‘De ondergrondse strijders begroeten met vreugde in ZKH prins Bernhard hun opperbevelhebber. Zij wachten met ongeduld op zijn bevelen en hopen weldra onder zijn leiding met ontplooide vaandels de laatste vijand van de Nederlandse bodem te verdrijven’ – een tekst die niet bepaald getuigde van inzicht hoe weinig door bewapende illegale werkers tegen de *Wehrmacht* ondernomen kon worden.

In Londen vernam van Lidth pas op 1 september van het telegram dat de vorige dag was opgesteld. ‘Met Gerbrandy bij prins Bernhard’, schreef hij ’s avonds in zijn dagboek. ‘Hij’ (d.w.z. de prins) ‘is druk (te druk) in de weer met zijn plannetje. Heeft BI en BBO daarin gekend en ontwerptel. opgesteld voor OD en RVV’ (kennelijk had de prins niet gezegd dat het telegram al naar beide organisaties was verzonden). ‘Ik zou een aansluitend telegram aan de ‘coördinatie-groep’ zenden’² – BI droeg daar op 1 september zorg voor; de tekst bereikte de Contact-Commissie der illegaliteit pas op de 4de. Die tekst werd nu overigens wel aan van Lidth voorgelegd, zo ook aan Gerbrandy die er van Heuven Goedhart bij haalde; deze laatste voelde er alles voor, de semi-militaire verzetsorganisaties onder de prins te plaatsen.

Met dat al reageerden van Lidth en Gerbrandy wel heel traag. Op 28 augustus had van Lidth de ‘blocnoot’ van de koningin ontvangen (zij had gelijk weergegeven, terzake tevoren al enig telefonisch overleg gepleegd met Gerbrandy), op 29 augustus was er vergadering van de ministerraad – geen woord werd er gezegd over het voorstel van de koningin. Op vrijdag 1 september had van Lidth zijn standpunt nog niet bepaald, evenmin op zaterdag de 2de. Pas zondagmorgen (de Geallieerden naderden de Belgische grens) kwam hij er aan toe, een antwoord op te stellen op de ‘blocnoot’ van de vorstin³; daarbij had hij ook een ontwerp-instructie voor de prins voor zich liggen, die ontvangen was van Bedell Smith.

Van Lidth ging met het denkbeeld, de prins tot bevelhebber der

¹ *Enq.*, dl. VII b, p. 35. ² Van Lidth: ‘Dagboek’, 1 sept. 1944. ³ Tekst van zijn nota: a.v., 3 sept. 1944.